

AFGIFTEKANTOOR  
OOSTENDE 1



# DE PLATE

MAANDBLAD

-- SEP. 2002



VERSCHIJNT NIET IN JUNI, JULI EN AUGUSTUS

Specialiteit verftechniek  
 Reeds 2 jaar bezig!

# Alle schilder- en decoratieverken



Wissersplein 2 bus 5C - 8400 Oostende - Tel & Fax 059/51 45 02 - GSM 0476/25 15 61

*Vanoutryve Steve*

Informatie i.v.m. sponsoring cover: Photo Tropic 0478/62 20 45

# DE PLATE V.Z.W.

TIJDSCHRIFT VAN DE OOSTENDSE HEEM- EN GESCHIEDKUNDIGE KRING "DE PLATE"

Prijs Culturele Raad Oostende 1996

Vormings- en ontwikkelingsorganisatie en Permanente Vorming

Aangesloten bij de CULTURELE RAAD OOSTENDE en het WESTVLAAMS VERBOND VAN KRINGEN VOOR HEEMKUNDE

Statuten gepubliceerd in de Bijlagen tot het Belgisch Staatsblad dd. 1-2 mei 1959, nr. 1931 en gewijzigd volgens de Bijlagen tot het Belgisch Staatsblad dd. 15 mei 1975 nr. 3395, de Bijlage tot het Belgisch Staatsblad van 4 december 1986 nr. 31023 en de Bijlage tot het Belgisch Staatsblad van 5 oktober 1989 nr. 13422.

Alle medewerkers zijn verantwoordelijk voor de door hen getekende bijdragen en weerspiegelen niet noodzakelijk de opinie van de Kring.

Tekstovername toegelaten na akkoord van auteur en mits vermelding van oorsprong.

Ingezonden stukken mogen nog NIET gepubliceerd zijn.

De auteurs worden er attent op gemaakt dat bij elke bijdrage een bronvermelding hoort.

**JAARGANG 31**

**NUMMER 9**

**MAAND september 2002**

**Prijs per los nummer : 1,50 €**

## IN DIT NUMMER

blz. 157: **R. VANCRAEYNEST**: Het archief van de Grote kerk.

blz. 159: **R. VANCRAEYNEST**: Oostendse kijkboeken opnieuw bekeken: commentaar.

blz. 160: **E. SMISSAERT**: Konijnen uit Oostende (Ostend Rabbits) en Kipbereiding op zijn Oostends.

blz. 161: **M. CAPON**: Den Ile Grooten Prijs der Stad Oostende 1934 – Wielercriterium.

blz. 167: **N. NOSTYN**: "Wandelende monumenten" – Addenda bij vroegere bijdragen.

blz. 168: **R. OUVRY**: De stichters van de Koninklijke Yachtclub Oostende: François HOED.

blz. 171: **A. SMISSAERT (+)**: Oostende tijdens de eerste wereldoorlog (55).

blz. 178: **J.P. FALISE**: In memoriam Germain Billiet (1910-2002)

blz. 179: Wedstrijd ontwerp uitnodigingskaart Prijs Culturele Raad Oostende.

## **HEEM- EN GESCHIEDKUNDIGE KRING DE PLATE**

**Correspondentieadres** : Freddy HUBRECHTSEN, Gerststraat 35A, 8400 Oostende.

**Verantwoordelijke uitgever**: Omer VILAIN, Rogierlaan 38/11, 8400 Oostende.

**Hoofdredacteur**: Jean Pierre FALISE, Hendrik Serruyslaan 78/19, 8400 Oostende.

**Rekeningen** : 380-0096662-24

750-9109554-54

000-0788241-19

### **Het Bestuur**

*Voorzitter* :

Omer VILAIN, Rogierlaan 38/11, 8400 Oostende, tel. 059709205.

*Ondervoorzitter* :

Walter MAJOR, Kastanjelaan 52, 8400 Oostende, tel. 059707131.

*Secretaris* :

Freddy HUBRECHTSEN, Gerststraat 35A, 8400 Oostende, tel. en fax 059507145.

E-mail: [de.plate@pandora.be](mailto:de.plate@pandora.be).

*Penningmeester* :

Jean Pierre FALISE, Hendrik Serruyslaan 78/19, 8400 Oostende, tel. en fax 059708815.

E-mail: [falise.jp@planetinternet.be](mailto:falise.jp@planetinternet.be).

*Leden* :

Ferdinand GEVAERT, Duinenstraat 40, 8450 Bredene.

August GOETHAELS, Stockholmstraat 21/10, 8400 Oostende.

Simone MAES, Hendrik Serruyslaan 78/19, 8400 Oostende.

Jan NUYTEN, Karel Janssenslaan 33/13, 8400 Oostende.

Emile SMISSAERT, Hendrik Serruyslaan 4/9, 8400 Oostende.

Gilbert VERMEERSCH, Blauw Kasteelstraat 98/2, 8400 Oostende.

Koen VERWAERDE, A. Chocqueelstraat 1, 8400 Oostende.

### **Schreven in dit nummer:**

Raymond Vancraeynest, Blauw Kasteelstraat 103, 8400 Oostende.

Emile Smissaert, Hendrik Serruyslaan 4/9, 8400 Oostende.

Michel Capon, Westlaan 19, 8400 Oostende.

Norbert Hostyn, Brusselstraat 18, 8400 Oostende.

Robert Ouvry, Vlaanderenstraat 45/3, 8400 Oostende.

Jean Pierre Falise, Hendrik Serruyslaan 78/19, 8400 Oostende.



De Oostendse Heem- en Geschiedkundige Kring De Plate heeft de eer en het genoegen zijn leden en andere belangstellenden uit te nodigen tot de volgende activiteiten:

### **SEPTEMBER I ACTIVITEIT**

Op **zaterdag 21 september** zijn wij om **14 u 30** te gast op de **Maritieme Site**, (oude scheepswerf Seghers aan de vuurtoren) voor een geleid bezoek en een grondige uitleg over de op stapel staande Oostendse tweemastsloep (cfr de voordracht van 28 februari laatst).

Dhrn André NOLF en Georges VERLEENE zullen er ons verwelkomen en ons gedurende de namiddag begeleiden.

Wij hielden eraan deze namiddag niet te laten eindigen zoals anders met een goeie dag en tot ziens... maar met een drankje en een hapje.

Mits het storten van € 5 op rekening **380-0096662-24** van De Plate neem je deel aan het geleid bezoek, drankje en het hapje uiteraard inbegrepen.

Om deel te nemen moet de storting op 17 september ten laatste op onze rekening staan.

Tot kijk op een leerrijke en gezellige herfstnamiddag!!!

### **SEPTEMBER II ACTIVITEIT**

#### **Donderdag 26 SEPTEMBER om 20 u**

Avondvoordracht in de conferentiezaal van de VVF, Dr.L.Colensstraat 6, Oostende.

Onderwerp: **De Visie van een Vastgoedman op het Oostends Residentieel Architecturaal Patrimonium**

Deze voordracht wordt verzorgd door dhr **Pol DERMUL**.

Dhr Pol DERMUL werd te Brugge geboren in 1937 maar heeft zich reeds sedert een "kleine eeuwigheid" te Oostende gevestigd.

Het vastgoedmakelaarskantoor AGENCE DERMUL is een begrip in onze stad dat meer dan 30 mensen tewerk stelt en waarvan hij meer dan 40 jaar gedelegeerd bestuurder was. Ondertussen heeft zijn zoon Filip het vaandel overgenomen.

Dhr DERMUL was vennoot en bestuurder in verschillende vastgoedmaatschappijen, was 30 jaar gedelegeerd bestuurder van de Confederatie van Immobiliënberoepen van België, Sectie Kust d.i. de beroepsvereniging die meer dan 200 vastgoedmakelaars groepeert die actief zijn langs de Vlaamse kust. Hij was ook 10 jaar consulaire rechter bij de rechtbank van koophandel te Oostende.

Hij is nog steeds lid van de Kamer van Beroep bij het B.I.V. (beroepsinstituut van vastgoedmakelaars). Deze kamer, voorgezeten door een beroepsmagistraat bijgestaan door 2 vastgoedmakelaars, voor 6 jaar verkozen door de collega's, oordeelt in beroep over klachten tegen vastgoedmakelaars en spreekt desgevallend sancties uit.

Hij is ook op sociaal gebied actief als voorzitter van de vzw I.C.I. Westende, die ooit een jeugdcentrum exploiteerde (YMCA Westende) en sinds de verkoop ervan haar patrimonium besteedt aan jeugdzorg.

Ongeveer niemand is gelukkig met het resultaat van het Oostends naorlogs beleid op het gebied van urbanisme en architectuur. Iedereen kent de "Atlantikwal" en andere voorbeelden van misleunen.

Vaak worden de bouwpromotoren en al diegenen die opereren op de vastgoedmarkt daarvoor als voornaamste "schuldigen" aangewezen.

Klopt dat echter ? Hebben ze dan bewust hun eigen kip met de gouden eieren geslacht ?

Valt er nog wat te redden en hoe kan dat gebeuren ? Kunnen we daarvoor inspiratie vinden in andere binnen- en buitenlandse kustgemeenten die het beter hebben aangepakt ?

Pol DERMUL is de geschikte persoon om op die vragen een antwoord proberen te geven.

Na een inleiding zal hij, ondersteund door de projectie van beelden van goede en slechte realisaties, vanuit zijn eigen professionele invalshoek een persoonlijk oordeel vellen.

Samen met de decembervoordracht(2001) van Dhr VANTHUYNE over de architectuur en haar specificiteit aan de Vlaamse Kust vormt deze voordracht een tweeluik dat ons de bijzondere gelegenheid geeft een beter inzicht te krijgen op het bouwbeleid en om op een aantal vragen een antwoord te krijgen. Het bouwkundig patrimonium is trouwens een zaak die ook in de doelstellingen van onze kring een bijzondere plaats inneemt.

Zoals steeds is de toegang vrij en kosteloos voor ALLE belangstellenden. Wij rekenen stellig op uw aanwezigheid.....Men zegge het voort !!!

*Onze prijs = uw profijt*  
*Uw kleurenfoto's manueel afgewerkt volgens de modernste technologie met multi-scanner*

**COCK  
CAMERA  
SERVICE**

Hoek Jozef II straat en  
Christinastraat - Oostende

*Waar kwaliteit nog vakmanschap is*

## HET ARCHIEF VAN DE "GROTE KERK"

door **Raymond VANCRAEYNEST**

Het is bekend dat de tijd van de Franse overheersing een ware omwenteling heeft teweeggebracht in onze samenleving, meer bepaald in de jaren 1794 tot 1805. Alles veranderde voor onze voorouders: de rechtspraak, de kalender, het geld, de bestuurlijke indelingen en nog zoveel meer. Gemeenten, arrondissementen, departementen, die aan de oorsprong liggen van onze latere provincies, werden opgericht. Registers van de Burgerlijke Stand werden aangemaakt op de mairie's voor het aangeven van de geboorten, huwelijken, nu ook echtscheidingen, en overlijdens. Het tiendelig metriek stelsel voor maten en gewichten werd ingevoerd: gedaan met voeten, roeden, razieren, ponden, gemeten, enz. De sluiting van de kerken en de verbanning van de onbeëdigde priesters verontwaardigden onze mensen die in het diepste van hun gemoed werden getroffen. De kloosters werden afgeschaft en hun bezittingen openbaar verkocht (zwart goed). Heerlijkheden, broederschappen, gilden.....werden opgeheven. De franc werd het nieuw betaalmiddel in plaats van de Oostenrijkse ponden en schellingen. Zelfs de jaartelling en de jaarindeling met maanden en weken werden opgedoekt. We kregen 12 nieuwe maanden verbonden met de jaargetijden, elk verdeeld in 3 decaden (soort weken van 10 dagen). Dat was de Republikeinse kalender die de Gregoriaanse moest vervangen, maar in 1806 was het ermee gedaan.

Een klein jaar geleden werden veel voorbereidingen getroffen voor de invoering van de euro, maar onze voorouders, waarvan de meesten niet goed of zelfs helemaal niet konden lezen, schrijven en rekenen, werden plots met al die veranderingen geconfronteerd. Na 1815, onder koning Willem I, zouden het gulden en centen worden en na 1830, als we plots Belg werden, werden het dan weer franks en centimes naar Frans model. Onze voorouders kenden niet alleen een bezetting door de Fransen, zoals velen onder ons de bezetting hebben gekend door de Duitsers tijdens de beide wereldoorlogen, maar de Zuidelijke Nederlanden werden eenvoudigweg door Frankrijk geannexeerd. We waren "citoyens français", Franse staatsburgers, die moesten optrekken met de legers van Napoleon om overal in Europa te strijden.

Het is dan ook niet te verwonderen dat die breuk met het verleden in de samenleving zich ook voordeed bij de archiefvorming: het archief van het ancien regime en het modern archief.

Wat er zich van het kerkarchief bevond in het stadhuis, in de bibliotheek en in het stadsarchief weten we niet, maar het is samen met deze laatste in mei 1940 in de vlammen opgegaan. Wat in de kelders van de kerk aanwezig was bleef gespaard maar erg beschadigd door de overstroming van 1 februari 1953. Enkele jaren later werden de stukken van het ancien regime uit de kerk naar het Rijksarchief te Brugge overgebracht en enige jaren later geïnventariseerd door Jacques MERTENS. Ze zijn daar te raadplegen, maar niet alle wegens de slechte staat waarin vele stukken verkeren. Die scheiding tussen oud en modern archief was niet zomaar te maken zodat ik in de kelders van de kerk, in de warboel die ik daar aantrof in het begin van de jaren negentig, toch nog verscheidene stukken van het ancien regime heb gevonden. Alles wat daar was heb ik naar best vermogen gereinigd en geklasseerd. Een inventaris daarvan werd opgemaakt en voltooid in april 2001. Een exemplaar is te vinden in de sacristie van de Grote kerk en in het stadsarchief. Ik hoop dat het kerkarchief binnen afzienbare tijd naar het stadsarchief zal kunnen overgebracht worden waar het in goede handen zal zijn en door alle Oostendenaars die er belang aan hechten ter plaatse zal kunnen geraadpleegd worden. Die inventaris bedraagt in totaal 34 getypte bladzijden, inbegrepen twee bladzijden inleiding en twee bladzijden inhoudstafel. Op de 30 andere bladzijden staan de nummers van de 588 stukken met een zo kort mogelijke, doch zo volledig mogelijke, omschrijving. Een nummer kan een register zijn, een bundel, een schrift, of zelfs één enkel blad.

Wat is er zoal in dat kerkarchief te vinden?



Vooreerst zij opgemerkt dat de parochieregisters d.w.z. de registers met de dopen, de huwelijken en de begrafenissen, niet in deze inventaris zijn opgenomen. Ze bestaan vanaf 1796 en worden bewaard in de sacristie van de kerk. Ze zullen daar blijven. Om te weten te komen wat het door mij geklasseerde archief bevat moet vanzelfsprekend de inventaris geraadpleegd worden. Toch wil ik hier enkele verzamelingen belichten. Daar zijn bijvoorbeeld de jaarlijkse registers van de kerkrekeningen vanaf 1804 waarvan de oudste de best bewaarde zijn. Men vindt daarin allerlei zaken over de parochiepriesters en het ander kerkpersoneel: de koster, de orgelist, de orgelblazer, de klokkenluider, de stoeltjeszetter, de zangers, de violisten, de cellisten, enz. en de bijbehorende kwijtingen van hun loon, eigenhandig ondertekend. Men vindt er ook allerlei uitgaven voor het onderhoud van het kerk met de bijgaande rekeningen of facturen: schilderwerk, schrijnwerk, onderhoud van de stoelen, van het kerkgewaad, van het altaarlinnen, levering van olie en kolen, enz. Zo vond ik eigenhandig geschreven en ondertekende rekeningen van mijn grootvader Ferdinand DECEUNINCK (+ 1907) en van mijn overgrootvader Gaspar DECEUNINCK (+ 1864), die nieuwe kerkstoelen maakten en de biezen zittingen vlochten. Men mag zeggen dat de toenmalige middenstand van Oostende in die rekeningen ten tonele verschijnt.

Een andere collectie gaat over de verpachting van Kerkgronden, over giften en legaten en over renten, vaak met de notarisakten erbij. Zo o.m. het legaat van 1.000 gulden Nederlands van pastoor Henricus DESPREZ, overleden te Oostende op 2 juli 1833, wiens grafplaat te vinden is op de muur van de oude toren naast het vagevuur, nagelaten in uitvoering van zijn testament van 17 februari 1832.

Een zeer belangrijke collectie houdt verband met de bouw van de nieuwe kerk: de oprichting van de voorlopige kerk, de aanbestedingen voor de nieuwe kerk: grondboringen, ruwbouw, correspondentie met de architect DELACENSERIE en met de aannemer VAN OPHEM. Uitrustings- en voltooiingswerken: beeldhouwwerk, schrijnwerk, koperwerk, verwarming en verlichting, enz.

Heel wat inlichtingen, alhoewel beperkt in omvang, zijn te vinden over de vroegere kerkhoven, eerst het kerkhof rond de kerk en vervolgens dat op de squares, ingewijd in 1794 door E.H. DE CUYPER, toenmalig pastoor van Mariakerke en deken van Oudenburg. Oostende viel toen immers onder het decanaat Oudenburg waarvan de deken meestal niet de pastoor van Oudenburg was.

Vermeldenswaard zijn nog enkele stukken over de Zwarte Zusters en over de Broederschappen o.m. de Broederschap van de H. Drievuldigheid tot vrijkoping van de slaven in Noord-Afrika, een register lopend over de jaren 1644 tot 1726. Mensen van bij ons wier schepen op zee door Noord-Afrikanen werden geqaapt en naar hun havens opgebracht. Door de geldinzamelingen gehouden door die Broederschap konden ze vrijgekocht worden.

Over het parochiaal leven valt heel wat te vernemen uit de registers met de regelingen van de kerkdiensten over de jaren 1908-1965 en uit de verzameling parochiebladen waarvan het eerste nummer aanwezig is dat verschenen is in het begin van 1929. De laatste jaargang die in het archief werd opgenomen is 1975. Helaas zijn er verscheidene jaargangen die geheel of gedeeltelijk ontbreken.

Tenslotte, zoals iedere Oostendenaar wel weet, is de Kapucijnenkerk geen parochiekerk, maar is een hulpkerk van de Grote kerk die door de kerkfabriek van de Grote kerk wordt bestuurd. De jaarlijkse rekeningen van de Kapucijnenkerk zijn aanwezig vanaf 1859 tot 1899, maar de laatste zes jaren zijn het geen registers meer, alleen fragmenten. Veel registers van na 1867 zijn bovendien erg beschadigd.



Alles wel overschouwend kan gezegd worden dat de ontsluiting van dat archief vooral belangrijk is voor de periode 1800-1860. Geen plaatselijke bladen zijn bewaard gebleven voor die periode, op enkele losse exemplaren na, geen gemeentebladen (Bulletin communal) met de verslagen van de gemeenteraden. De jaarlijkse verslagen over de activiteiten en de algemene toestand van de stad bestaan wel vanaf 1843 maar zijn in die jaren bijzonder beknopt. Alle bescheiden van het schepencollege zoals de verslagen van de vergaderingen van het college en de correspondentie zijn verdwenen. Brieven van het schepencollege zijn alleen nog te vinden in de archieven van andere gemeenten, van de provincie en van de ministeries. Daar kan echter niet systematisch naar gezocht worden en het is dan ook eerder toevallig dat men zoiets ontdekt.

---

## OOSTENDSE KIJKBOEKEN OPNIEUW BEKEKEN

In "De Plate" jg. 31, nr. 1 van januari jl. onder de bovenstaande titel, schrijft Norbert HOSTYN op p. 23 bij de bespreking van de foto's verschenen in het boek "De Bevrijding van Oostende" van André ASSELOOS:

"Een verbazende foto is nr. 79: een stoomtram met een lange rij goederenwagens die door de Alfons Pieterslaan rijdt".

Op zijn verzoek publiceer ik hier graag wat commentaar.

Het betreft hier inderdaad een heel mooie foto, waarschijnlijk uit de maand juni 1940. De stoomtram rijdt op de Alfons Pieterslaan, richting Petit Paris, ter hoogte van de Romestraat en sleept een tiental of meer geladen bakwagens. Wat is de verklaring? Na de bombardementen van het stadscentrum, in mei 1940 uitgevoerd door de Duitsers, waren er massa's puin op te ruimen. Het duurde niet lang of het Duitse leger zette de "Organisation Todt" in om de puinen te ruimen. 's Morgens kwam de stoomtram overal enkele ledige bakwagens zetten op verscheidene plaatsen in de Van Iseghemlaan, op de Visserskaai en de Vindictivelaan. Ze stonden niet in de weg want ander tramverkeer was er nog niet. In de loop van de dag werd het opgeruimde puin daarin gestort en in de late namiddag kwam de stoomlocomotief weer langs om de geladen wagens weer te verzamelen. Die sliert reed dan langs de Alfons Pieterslaan en de Nieuwpoortsesteenweg naar het vliegveld van Raverijde. Daar werd het puin gelost om gebruikt te worden in de aanleg van de startbanen.

Misschien reed er wel meer dan één zo'n konvooi per dag, dat weet ik niet.

**Raymond VANCRAEYNEST**

## KONIJNEN UIT OOSTENDE (Ostend Rabbits)

Aangetroffen in de krant "La Saison d'Ostende", vlak vóór de vorige eeuwende (1).

Zij onder onze landgenoten die in Londen de volkswartieren doorlopen hebben van Whitechapel, Lambeth, Brompton hebben reeds gemerkt – zo schrijft de landskrant "La Chronique" -, dat in de straten aldaar personages rondlopen die een twintigtal tamme konijnen, op lange stokken aaneengerijgd, meedragen die, gevild en uiteengespannen (écartelés), ook bij ons op die manier verkocht worden.

Deze handelaars prijzen hun koopwaar aan onder de roep van "Ostend rabbits" – konijnen uit Oostende – en verkopen ze voor één shilling en zes pence, som die kan oplopen tot twee shillings en zes pence, al naar gelang het gewicht.

In feite zijn deze tamme konijnen importdiertjes uit België. Ze zijn, vooral, opgekweekt in West-Vlaanderen en, via de haven van Oostende, uitgevoerd naar Londen. In Vlaanderen immers is er geen kleine landbouwer voorhanden die niet in het bezit is van tien à twaalf moerkonijnen die, ondergebracht in grote kisten, hem gemiddeld een honderdtal konijnenjongen bestemd voor de verkoop opbrengen. Handelsreizigers trekken, het hele jaar door, langsheen de dorpen: zij kopen de diertjes en versturen hen naar Engelse groothandelaars (grands consignataires).

Een dertigtal jaren geleden, (in 186?), was er een Belg, de heer V. genaamd, die zich in Londen vestigde als commissionair (tussenpersoon) voor de invoer uit België van konijnen en eieren. Bescheiden begonnen, gelukte hij er uiteindelijk in om een fortuin te vergaren. Nu nog vandaag prijkt het Huis V., bloeiend en wel, midden in Londen tegenover Smithfield Market. Men schat het aantal "Oostendse" konijnen op zes à zeven miljoen stuks die de laatste tijd naar Londen verzonden werden.

Sedert kort, nochtans, doen de wilde konijnen uit Australië hen, hartje Londen, een geduchte concurrentie aan. In plaats dat deze dieren nutteloos verdelgd worden, worden deze konijnen vanuit het eind der wereld heden ten dage in scheepskoelruimten overgebracht naar Engeland. Zij worden verkocht in Smithfield bij opbod voor 9 à 10 frank per dozijn wat een profijtelijke prijs uitmaakt voor de exporteurs.

---

(1) nr. 1, 2 april 1899, p. 3 (e).



## KIPBEREIDING "OP ZIJN OOSTENDS"

"Een interessant keukenrecept, ons medegedeeld door een abonnee". Aldus de krant "La Saison d'Ostende", ergens op het einde van de 19<sup>de</sup> eeuw (1):

- Na een kieke schoongemaakt en – gebrand te hebben en panklaar, legt men de vogel in een braadpan. Met 50 grammen rauwe hesp, een wortel, een ajuin, een in stukjes gesneden selderie, een laurierblad, een tijmtak. Voeg peterselie, peper en zout toe en dompel dit alles in een halve liter bouillon; laat koken gedurende driekwartier.

- Eens de kip gekookt, neem haar uit en houd ze warm. Ontvet het kooknat (la cuisson) en bind haar met een mondlepel zetmeel; laat gedurende vijf minuten koken en laat de saus door een zeef lopen.
- Laat, gedurende vijf minuten, 18 oesters (2) in hun jus koken. Voeg deze jus toe aan uw (voornoemde) saus die gij vervolgens bindt met het geel van een ei en vijftwintig grammen boter. Laat alles nog eens door een zeef ziften en lopen.
- Plaats dan uw kieken op een schotel, met rondom de oesters, en giet de saus over het geheel uit.

(1) nr. 46, 27 augustus 1897, p. 2 (b)

(2) Vandaar wellicht de oorsprong van de benaming van dit recept als "à l'ostendaise". Oesters van en uit Oostende, de zgn. "ostendaises" die alom in Europa bekend en vermaard waren, golden vóór 1914 als een delicatessen!

Beide artikels werden opgetekend door **Emile SMISSAERT**

## DEN IIE GROOTE PRIJS DER STAD OOSTENDE 1934 – WIELERCRITERIUM

door **Michel CAPON**

Deze sportgebeurtenis greep plaats op zaterdag 2 juni 1934 om 15 uur. Het plaatselijk weekblad "De Zeewacht" gaf op 2 juni 1934 volgende voorbeschouwing: "..... wij staan aan den drempel van den Iie Grooten Prijs der Stad Oostende. Morgen achtermiddag wordt deze schoone koers voor den tweeden keer betwist en dit beteekent dat Oostende dien dag een mooie massa zal ontvangen welke geen andere gebeurtenis van welke aard bekwaam is te overtreffen....Nog meer volk dan verleden jaar wordt verwacht.....".

De inrichting berustte opnieuw bij "Velo Club De Zeemeeuw Oostende", vertegenwoordigd door haar voorzitter Remi VAN BELLEGHEM, tevens Oostends wielersbaandirecteur, samen met het "Bestuur van den Brusselschen Wintervelodroom", zijn de H.H. VERGALLE – BARBE – VANDEKERCKHOVE.

### DE OMLOOP

Vertrek en aankomst aan de "Cintra" op de Zeedijk – tot aan het paleis, Parijsstraat – Koningstraat – Van Iseghemlaan – terug naar de Zeedijk "Cintra".

Afstand: 60 ronden van 2.150 m.

De omloop van vorig jaar (2) werd ingekort: "...in plaats van aan het Paleis te draaien zullen de renners de Parijsstraat inslaan en den ouden weg van verleden jaar hernemen langs de Koninklijkestraat....Daar de steenen der Parijsstraat gevaar zouden kunnen opleveren voor de renners, zal een houten virage aangelegd worden en de straat zelf met hout bedekt worden. Dit om ongelukken te vermijden en tevens om het kostbaar materiaal der renners te sparen... Op de baan zal er voor ieders goesting zijn: platte weg, waar de vluchtters hun hart zullen ophalen, steenen waar er zal gedanst worden en een bergske (= ramp naar Zeedijk Vlaggestok), waar de klimmers zich zullen kunnen laten gelden (3).

## PRIJZEN DER PLAATSEN

Volksplaatsen: 6 Fr. (4).

Tribune Zeedijk: staanplaatsen: 10 Fr.

zitplaatsen : 20 Fr.

Toegangskaarten waren vooraf te verkrijgen in het "Hotel de Bruges", de Smet de Naeyerlaan, 10 bij Marcel VAN ISACKER en in het café "As des As", Alfons Pieterslaan, 47 bij Jules VANHEVEL (5)

Uitdeling der rugnummers: "Hotel de Bruges", Hazegras van 10.30 tot 12.00 uur.

64 deelnemers boden zich aan.

## INLEIDENDE WEDSTRIJD: HET LOOPCRITERIUM

Als voorspel van het Internationaal Wielercriterium werd "Het Grootloop-Criterium van Oostende" georganiseerd. De "Atletiekafdeling van V.G. Oostende" (1) stond in voor de inrichting.

Deelnemers: 9 clubs met 37 lopers.

Omloop: 3 x het wielrennerscircuit of 6.450 m.

Kleedkamers: bij Theo VANHAVERBEKE, Sportpaleis, Christinastraat 69 (thans natuurwinkel "Mordan", naast Spaans huisje).

Uitslag: 1. DEPOTTER (S.V. Audenaerde)

9. André DEVREKER (KVGO)

20. Willy DUMON (KVGO)

14. Sylvain TYTGAT (KVGO)

24. Cyriel DESCHACHT (KVGO)

Commentaar van de plaatselijke "De Zeewacht" van 9 juni 1934 bij de Oostendse prestaties: "Sylvain TYTGAT heeft puik geloopt maar zijn soepele foulée past niet voor een koers op steenen. Op de piste zal het heel anders gaan. Cyriel DESCHACHT, de enigste veteraan (35 jaar) der koers, heeft een prachtige 24<sup>e</sup> plaats bekomen".

Cyriel DESCHACHT was de vader van de thans nog levende Georges DESCHACHT, die in zijn categorie op 61-jarige leeftijd het Wereldkampioenschap 1985 gewonnen heeft, en André DESCHACHT, ex-veldloper en ex-veldrijder. Beiden wonen in Raversijde.

## HET WIELERCRIERIUM

In de voormiddag was de zon uitbundig aanwezig. "Uit alle hoeken van het land waren de sportmannen opgekomen om getuige te zijn van den hardnekkigen strijd welke de beste pedaalriders hier gingen leveren en reeds van in den voormiddag was het langs al de wegen, die naar de koningin der badsteden leiden, een ononderbroken stoet van fietsers, motorliefhebbers, auto's en bussen, die duizenden kijklustigen naar Oostende voerden" (6).

Vóór de start sloeg de regen onbarmhartig toe: "...de regen wederom van de partij was en zijn perten speelde. Moeten we eraan toevoegen dat de slechte weersgesteldheid, net zoals vorig jaar (2), de grote massa niet kon weerhouden" (6).

De koers zelf was daardoor buitengewoon lastig. Iedere ronde was er een premie. De meeste renners hadden toen nog geen maandwedde, waardoor ze hun inkomsten enkel konden verzilveren met de gewonnen prijzen en premies. Vandaar dat er ook in deze wedstrijd voortdurend werd



aangevallen met wisselende kansen. "Toch moeten wij speciaal (Camiel) SCHALLIER vermelden... meer dan eens leven en beweging in de brouwerij bracht" (6 en 6 bis).

De 53<sup>e</sup> ronde bracht de beslissing: "VISSERS geeft zich niet verloren. Hij schiet weer weg en nogmaals kon hij voorsprong nemen" (7), die hij tot de aankomst zou behouden. De Zeewacht-correspondent betitelde de overwinning als volgt: "Na een begeesterende strijd, die op het einde zijn beslissing kreeg, wint Antwerpenaar Ward VISSERS met voorsprong. De favoris kenden opnieuw de nederlaag" (6).

#### DE AANKOMSTEN

1. Edward VISSERS: de 127 km. 500 in 3 u 38' 50".
2. Jozef LAMBET op 30"
3. Frans DICTUS op 1'
4. Gerrit VANDER RUIT (NI) op 1' 17"
5. Theo HERCKENRATH
6. Julien GEENS
7. Maurice CROON op 2' 15"
8. Leopold DERYCK. 9. Louis ROELS. 10. gelijk: Maurice RAES, Frans BONDUEL, Edgard DECALUWE, Odiel VANHEVEL (De Zeemeeuw, Oostende). 14. Constant DYZERS. 15. Leon TOMMIES. 16. Camiel SCHALLIER (De Zeemeeuw). 17. Jozef VANDER HAEGEN. 18. Raymond DECORTE. 19. Gaston REBRY. 20. BIST.

Voornaamste opgevers: SPEICHER (regerend Wereldkampioen 1933), Ch. PELISSIER, EGLI, DI PACO, Karel KAERS (winnaar 1933), DANNEELS, Romain MAES (Zeemeeuw), Jules VANHEVEL (Zeemeeuw), Staf VANSLEMBROUCK (8), OPPERMAN (8).

#### EDWARD VISSERS

Werd geboren in Antwerpen op 4 juli 1912. Was beroepsrenner van 1932 t.e.m. 1942. Toen VISSERS het Internationaal Wielercriterium van Oostende in 1934 won, werd hij de maand erop 22 jaar.

Hij heeft daarna vooral uitgeblonken in de Tour de France – vooral als klimmer. Gestart in 1937 als individueel (afzonderlijke) won hij de laatste rit Caen-Parijs en werd in de eindstand zesde. Het jaar daarop, in 1938, werd hij vierde.

Door zijn prestatie in de tourrit van Pau-Toulouse in 1939 hoort hij thuis bij de legendarische figuren uit de Tourgeschiedenis omwille van een 200 km. lange solovlucht over de Pyreneeën. Hij won deze 311 km. lange rit, met de beklimming van de Aubisque, de Tourmalet en de Aspin, met 4 min. voorsprong op Sylvère MAES (9). Na deze opvallende verrichting werd hij samen met S. MAES tot favoriet van de Ronde van 1940 uitgeroepen. Helaas W.O. II verbodde dit scenario. Na zijn rennersloopbaan was hij gedurende vele jaren begeleider van Belgische liefhebbers en veldrijders bij grote internationale gebeurtenissen. In de klassiekers behaalde hij enkele mooie ereplaatsen maar kwam iets te kort om te zegevieren. Uitslagen in de Wereldkampioenschappen: in 1936: 6<sup>e</sup>, in 1938: 4<sup>e</sup>.

#### NAWOORD

Het Ie Wielercriterium van Oostende bracht een mooie winnaar en een markante ronderenner in spe.

Oostendenaar  
Gustaaf VANSLEMBROUCK

De olijke en schalkse SLEM, gekend om zijn grillig karakter, werd op 25 maart 1912 geboren op het Vettegas als zoon van een paardenkoopman. Zijn wispelturig karakter kwam het best tot uiting in Parijs-Tours 1927 waar SLEM in ruzie viel met zijn ploegleider toen hij, op weinig kilometers van de eindmeet, alleen aan de leiding reed. De zege ging naar de Zwitser Henri SUTER!



De winnaar Ward VISSERS



Camiel VANISEGHEM en Camiel SCHALLIER

Beiden reden voor het rijwielmerk NESTOR (zie trui bovenkant) van de rijwielhandelaar  
Pierre VANSTEENKISTE uit Bredene-Dorp

- (1) Zie Mei-nummer De Plate blz. 2002-148.
- (2) De Grote Prijs van Oostende 1933: De Plate nr. 11, nov. 2000, blz. 222-228 (door Michel CAPON).
- (3) De Zeewacht zat. 02 juni 1934.
- (4) Het jaar voordien 1933: 5 Fr.
- (5) Hoek A. Pieterslaan/Rogierlaan. Thans immobiliën VYVA.
- (6) De Zeewacht 09 mei 1934.
- (6 bis) Camiel SCHALLIER. Was van Bredene. Werd beroepsrenner in 1933. Won in 1934 Parijs-Duinkerke en werd 6<sup>e</sup> in de eindklassering van de Ronde van België. Hij was een krachtrenner, maar koersdoorzicht ontbrak soms. Half 1935 werd hij ziek en hing de fiets aan de haak. Vanaf 1936 ging hij als handlanger werken in de steenbakkerij Blauwe Sluis, alwaar hij een hand verloor. Daarna werd hij kolenhandelaar en baatte tevens het café "Sportrevue", Sluizenstraat 13 te Bredene uit. Was al bij al een zeer moedig mens: met slechts één hand was hij ernstig gehandicapt als kolenhandelaar en had het aldus fysisch zeer moeilijk om in zijn bestaan te voorzien.
- (7) VISSERS sprong telkens weg op de knik (ramp) naar de Zeedijk, Vlaggestok.
- (8) Dat er in dit criterium hard gereden werd zal het voorval van de gerenommeerde lange afstand-rijder Hubert OPPERMAN (° Australië 29 mei 1904 - + 1994) aantonen. Door de regen was het wegdek in de bochten zeer glad geworden. OPPERMAN veranderde van rijwiel en verloor 30 sec. Hij kon zijn plaats in het jachtige peloton niet terugnemen. Uiteindelijk werd hij gedubbeld en aldus uit koers genomen. Nochtans was hij niet van de minste. Integendeel! OPPERMAN kwam in 1928 naar Europa omdat hij in thuisland Australië geen tegenstand meer kende. Datzelfde jaar won hij de prestigieuze Bol d'Or van Parijs. Een wielervedstrijd met gangmakers over 24 uur. Zijn naaste rivaal liet hij 106 ronden achter zich of welgeteld 53 km. Hij reed daarbij een nieuw record van 950 km. In 1931 zegevierde hij in de beruchte en legendarische marathon Parijs-Brest-Parijs over een afstand van 1.186 km, in één rit verreden. Deze wedstrijd greep plaats op 4, 5 en 6 september 1931. Hij legde deze immense afstand af in 49uur 23 min. (gemiddelde van 24km/uur). Hetzij in feite meer dan twee volle dagen fietsen. Ter afsluiting: ook Oostendenaar Staf VANSLEMBROUCK (aangesloten bij V.C. De Zeemeeuw Oostende) had de start genomen. Van de flamboyante raddraaiende spuiter kunnen we het volgende meegeven: "...Km 94... VANSLEMBROUCK crève à son tour, change de boyau, mais avant de remonter sur son vélo, il sort une cigarette de sa poche, demande du feu à un spectateur et, avec délices, hume le parfum de son vice!". (Paris-Brest-Paris, Coups de Pédales Hors Série, n° 2 p. 70, door Claude DEGAUQUIER). Voorbij Rennes na 350 km. viel hij en brak zijn fietsvork en moet daardoor met tegenzin opgeven (Les Sports 5 september 1931). Wegens de zeer hoge lastigheidsgraad worden deze wedstrijden niet meer ingericht.
- (9) Velo Gotha, René JACOBS – Hector MAHAU – Harry VANDEN BREMT – René PIROOT: blz. 602.



## “WANDELENDE” MONUMENTEN – Addenda bij vroegere bijdragen

door Norbert HOSTYN

### JAMES ENSOR-MONUMENT (zie: De Plate 1983/180-182)

In mei 2000, kort voor de plaatsing van het Koning Boudewijn-monument verwijderd van het parterre van de Venetiaanse Gaanderijen. Het is alsnog de bedoeling het monument terug te plaatsen in het Leopoldpark (heeft in mei of juni 2002 intussen zijn vaste stek teruggevonden!).

### DE WIND (zie: De Plate 1984/147)

Bij het plaatsen van het monument kreeg “De Wind” een nieuwe standplaats in het Leopoldpark. Na het Vuurkruisenplein en het parkje achter het Stadhuis is dit reeds de derde standplaats voor deze sculptuur.

### PASTER PYPE-MONUMENT (zie: De Plate 1992/267-268)

Tijdens het voorjaar 2000 verplaatst van het plantsoen rond de Sint Petrus en Pauluskerk palende aan de sacristie naar het plantsoen palende aan de doopkapel (beide kant Jozef II straat) in functie van de heraanleg van het Sint Petrus en Paulusplein en omgeving. Op de vorige standplaats kwam het monument der gesneuvelden. Ook voor Paster Pype wordt dit de derde standplaats.

### MONUMENT DER GESNEUVELDEN (zie: De Plate 1983/75-77)

In 1999 ontmanteld op de standplaats Sint Petrus en Paulusplein (langsheen de rooilijn Vindictivelaan) en heropgebouwd in het voorjaar 2000 in het plantsoen rond de SS Petrus en Pauluskerk, kant sacristie, langsheen de Jozef II straat (op de plaats van het kort daarvoor weggenomen Paster Pype-monument).

De bronzen allegorische soldatenfiguur die destijds bovenop het Monument van de Gesneuvelden stond, bevond zich sinds de vroegere renovatie van het monument reeds in het museum “De Plate”. Het staat sinds het najaar van 2001 opgesteld op de binnenkoer van het Oostends Historisch Museum De Plate (Langestraat, 69).

### MONUMENT 3<sup>de</sup> en 23<sup>ste</sup> LINIEREGIMENT (zie: De Plate 1983/124)

Bij de heraanleg van de zone rond de Kazerne langs de Graaf de Smet de Naeyerlaan – met aanleg van de randparking – werd dit monument op een nieuwe wijze geïntegreerd in de omgeving.

### HERINNERINGSPLAKET ENSOR-WONING, VLAANDERENSTRAAT 31 (zie: De Plate 1990/247)

Tijdens de sloop in het voorjaar 2000 omzichtig verwijderd uit de gevel en overgebracht naar de depots van het Museum voor Schone Kunsten, samen met het (vermolmd) typische raamwerk van het overhoekse dakvenster (atelierruimte van Ensor).

## AANVULLINGEN

### FLORA (zie: De Plate 1990/263).

Een uitgebreide studie over het “Flora”-beeld verscheen in het Gidsenblad Lange Nelle (jg. 9/nrs 2-4/1997, jg. 10/nr 1/1998; auteur Vincent DUFLOU).

## DE STICHTERS VAN DE KONINKLIJKE JACHTCLUB OOSTENDE

door **Robert OUVRY**

### **François HOED**

In 1853 ging het niet al te goed met de "Cercle des Régates" en brouwer August VALCKE, die tevens gemeente- en provincieraadslid was en goed ingeburgerd bij de lokale elite, spande zich in om nieuw leven in de Oostendse zeilsport te pompen. Hij verzamelde enkele welstellende burgers, zoals de Brugse bankier DUJARDIN, de provincie-gouverneur baron DE VRIERE, de Oostendse handelaars Jacques SERRUYS en Hippolyte VANDER HEYDE. Daar het over watersport ging, kon hij ook een negental zeeofficieren warm maken, waaronder enkele hun gouden strepen verdiend hadden, sabel in de hand (1).

Onder deze verzameling oude zeeratten bevond zich François HOED, die in 1853, zoals zijn medewerkers, de grote zeilschepen met heimwee verlaten had voor de stoomschepen van de lijn Oostende-Dover.

De "Yacht Club d'Ostende" stond toen in voor het inrichten van de jaarlijkse "Régates Internationales" waar merendeels engelse jachten aan deelnamen. Er waren ook enkele zeilwedstrijden voor vissersschuiten en sloepen, waar onze vissers van De Panne tot Heist, uitgenodigd waren. Onze stoere vissers wilden toen bewijzen, met veel inspanningen en vloeken, dat zij toch beter waren dan hun makkers. Er werd daarover nog maanden gesproken in de cafeetjes op de kaai met evenveel overtuiging als bij ons over hedendaagse oefenwedstrijden. Enkele jaren later werden ook roeiwedstrijden ingericht.

François HOED werd geboren te Oostende op 29 november 1811 als "citoyen" van het Leie departement (2) Later vaarde hij als scheepsjongen en lichtmatroos onder de vlag van de Verenigde Provincies.

Op 18 juni 1833, monsterde hij aan als adelborst 1<sup>ste</sup> klasse bij onze Koninklijke Marine. In 1838 kwam hij aan boord van de kanonneerboot nr. 1.

Hij kreeg zijn mutatie naar de schoener "Louise-Marie" op 30 juni 1840. Deze was onlangs gebouwd te Brugge bij de gebroeders VAN GHELUWE en HOED kwam onder het bevel te staan van commandant François EYCKHOLT. Ze verlieten Oostende op 5 juli voor een hulpcampagne aan onze Ijslandvissers naar de Orkaden en Faeroër eilanden.

Met de "Louise-Marie" vertrok hij voor een tweede reis naar Lissabon om er onze diplomatieke gezant DE BAULIEU naar toe te brengen. Zoals gewoonlijk waren enkele kortzichtige volksvertegenwoordigers die deze zagezegde geldverkwistingen moesten bekritisieren. De reis Oostende-Lissabon verliep in elf dagen maar de terugreis gebeurde in ononderbroken stormen. Een matroos sloeg overboord ter hoogte van Cap Finistère.

Op 1 oktober 1841 werd François HOED bevorderd tot vaandrig ter zee en kreeg het bevel van kanonneerboot nr. 1 (3).

Hij vond de tijd om op 20 juli 1842 in het huwelijk te treden met Adèle DECOCK uit Oostende en nam voor de eerste maal een burgerlijk adres op de Keizerskaai nr. 7 (thans Vindictivelaan) te Oostende (2).

Hun wittebroodsweken duurden niet langer dan enkele dagen, want opnieuw vertrok hij aan boord van de "Louise-Marie", ditmaal als tweede officier en onder het bevel van commandant PETIT. De bestemming was Guatemala, en waren eveneens van de partij: de luitenanten Ed. ROOSE, en de adelborsten VAN ZUYLEN en TRATSAERT, die later allen bestuursleden werden van de "Yacht Club d'Ostende".

Zijn eerste dochtertje, Emma, werd geboren te Oostende op 6 november 1843 (2).

Op 4 oktober 1843 kreeg HOED zijn mutatie voor de "Macassar" die onder het bevel stond van zijn neef J. VANDENBROUCKE. Deze laatste werd schatbewaarder van de "Yacht Club d'Ostende" in 1853.

Adelborst Emile SINKEL, die eveneens op deze reis was, schreef in zijn boek "Ma Vie de Marin" een uitvoerig relaas van deze dertien maanden durende omvaring naar India. Zijn eerste indruk was dat de "Macassar" een prachtige driemaster was, met indrukwekkende afmetingen. Zij kwamen terug in Antwerpen op 22 oktober 1844.

François HOED verbleef enkele weken op onze kanonneerboot nr. 5 in Antwerpen en werd luitenant ter zee 2<sup>e</sup> klasse benoemd op 1 december 1846. Hij kreeg op dezelfde dag het bevelhebberschap van de "Macassar" die hij terug naar het verre Oostende moest brengen. In snel tempo bracht hij zijn driemaster klaar om nog van de moessonwinden te kunnen genieten. Zij vertrokken op 23 december 1846 en kwamen terug op 9 maart 1848.

Deze laatste korte zin kan natuurlijk het leven niet beschrijven dat tussen deze twee data ligt. Een leven aan boord met scheurbuik, desertie van matrozen, beschietingen door piraten...enz. En ook thuis stond het leven niet stil. Zo kon HOED zijn zoontje pas leren kennen toen het kind reeds negen maand oud was.

Wij zullen nooit weten of het door de gebeden kwam van Adèle, zijn echtgenote, of niet, maar onze gezagvoerders schaften onze Koninklijke Marine af. Dit was in ieder geval het mooiste geschenk van onze parlementsleden aan de Engelse, Franse en Hollandse handelaars die onze dappere zeelieden liefst niet meer op hun handelsrouten zagen varen. Het grootste deel van onze zeeofficieren, die even goed het Nauw van Malakka kenden als de Vlaamse Banken, kwam in dienst van onze pakketboten op de lijn Oostende-Dover. Enkele anderen kwamen in dienst van de Keizer die het onontbeerlijk nut inzag van het stichten van een Duitse handels- en oorlogsmarine, in tegenstelling met wat er bij ons gebeurde.

Dus een maand na zijn aankomst uit India, op 10 april 1848, zette François HOED zijn zeemanskoffer aan boord van onze mailboot "Chemin de Fer" en later op de "Ville de Bruges". Gedaan met zeilen! Hij kon nog enkel met heimwee naar zijn nutteloze hulpmasten en zeilen turen.

Op 15 oktober 1849 werd hij gepromoveerd tot luitenant ter zee 1<sup>ste</sup> klasse en werd verheven op 9 april 1852 tot ridder in de Orde van Leopold.

HOED was ondertussen reeds bestuurslid geworden van de "Yacht Club d'Ostende", zoals in het begin van het artikel beschreven.

In 1856 kreeg hij het bevel van de "Chemin de Fer" die na enkele veranderingswerken de "Diamant" geworden was. Emile SINKEL schrijft in "Ma Vie de Marin" dat hij onder het bevel van HOED vaarde van 1848 tot 1854 op mailboten en dat hij zelfs gedurende drie maanden, in 1860, HOED moest vervangen daar deze met ziekteverlof was.

De "Echo d'Ostende" van 5 augustus 1858 vermeldt dat luitenant ter zee HOED vertrokken is naar Cherbourg met het stoomschip "Diamant" samen met de Directeur Generaal van het Zeewezen LAHURE (die eveneens erelid van de "Yacht Club d'Ostende" werd in 1858) en met de kapiteins VAN HAVERBEKE en PETIT. Moeten wij daaruit besluiten dat onze pakketboten niet alleen tussen Oostende en Dover vaarden?

In "Echo d'Ostende" van 9 augustus 1865 leest men dat het stoomschip "Belgique", onder bevel van HOED, zal vertrekken op 12 augustus naar Cherbourg en waarschijnlijk ook naar Brest met aan boord drie vierden van al onze zeeofficieren om aldaar in de twee militaire zeehavens hun nationale feestdag te vieren.

Eveneens uit "Echo d'Ostende" vernemen wij dat kolonel HOED (graad gelijkgesteld met kapitein ter zee) een reis ondernam naar Mexico in gezelschap van de hertog van Brabant (onze toekomstige koning Leopold II), waaruit zij talrijke nuttige inlichtingen terug brachten.

In 1859 nam hij het bevel over van de "Emeraude", in 1865 van de "Belgique" en op 22 februari 1867 van de "Louise-Marie" (4).

François HOED kon zich moeilijk aanpassen aan het gebruikelijke administratieve systeem van voortdurende mutatie van personeel en boot. Hij had enkel vertrouwen in zijn bootsman, zijn werktuigkundige, zijn kwartiermeesters en zijn matrozen, zoals in de tijd van zijn grote reizen, en hij nam zijn pensioen in 1870 op negenenvijftigjarige leeftijd.

Voor de redding van een Britse mailboot in dienst tussen Kales en Dover, kreeg HOED van de "London and Chatham Company" een prachtig eetservies in massief zilver.

Op 16 januari 1872 werd hij verheven tot Officier in de Orde van Leopold en op 17 november 1876 tot ere kapitein ter zee 1<sup>o</sup> klasse.

HOED was eveneens ridder in de Luxemburgse Eiken Kroon, drager van het Militaire Kruis en Herinnering Medaille. Hij was ook lid van de commissie van de Zeevaartschool van Oostende van 1875 tot 1888 (5).

Het weekblad "Le Carillon" van 27 oktober 1897 meldde: "Wij vernemen het overlijden van kapitein ter zee HOED, één van de weinige overlevenden van onze Koninklijke Marine". Hij had voorgoed zijn vlag gestreken op 20 oktober 1897.

#### Bronnen

- (1) Persuittreksel zonder datum, Museum 't Steen, Antwerpen.
- (2) Vlaamse Vereniging voor Familiekunde, Oostende.
- (3) "Les Ancêtres de notre Force Navale" van Louis LECONTE.
- (4) "Echo d'Ostende" van 2 maart en 27 april 1867.
- (5) "Echo d'Ostende" van 17 januari 1875, 30 november 1876, 25 januari 1880 en 21 januari 1888.



## OOSTENDE TIJDENS DE EERSTE WERELDOORLOG (55)

door Aimé SMISSAERT (+)

*Na een tamelijk lange onderbreking (de laatste bijdrage dateert van oktober 1999) zetten wij, vanaf deze maand, onze reeks over Oostende onder de Duitse bezetting in W.O.I verder.*

Dinsdag 16<sup>e</sup> Maart. -

### HONDERD DRIEENVIJFTIGSTE DAG DER BEZETTING

Deze namiddag stolen de Duitsers al de werkbanken uit het pakhuis der gebroeders VAN YPER, Christinastraat, 135.

\* \* \*

Wij lezen onderstaande nieuws uit Oostende in het nr. van heden van het Gentsch dagblad "Het Volk":

#### De toestand te Oostende

De toestand wordt te Oostende voor de bevolking niet beter, nu de vliegtuigen der Verbondenen de taak van de vloot schijnen te hebben overgenomen en de stad met hare bommen bestoken. Tot nog toe had een en ander nog geen levens van burgers gekost, maar de vorige week Dinsdag is het eerste slachtoffer gevallen. Het is een karrevoerder die gedood is en twee meisjes die in de nabijheid gingen, zijn niet gevaarlijk gewond.

De statie van Oostende-kaai is slechts weinig beschadigd.

De hoge officieren, welke geregeld in Oostende vertoeven of van het front terugkeeren, logeerden gewoonlijk in het hotel *La Couronne*. Dit hotel is thans echter gesloten en de officieren vertoeven elders, sinds in de onmiddellijke nabijheid bommen geworpen zijn, welke een deel van de brug vernield hebben, kort bij genoemd hotel.

De Kapellestraat, die van de statie naar den Zeedijk loopt, heeft nogal wat geleden door het bombardement.

Op den boulevard zijn verschillende villa's beschadigd, welke in de nabijheid van de batterijen stonden, waarop Engelsche vliegeniers hunne bommen wierpen.

Per proklamatie is de bevolking bekend gemaakt, dat zij zich niet buiten de grenzen der gemeente mag begeven; voorts niet in den omtrek van het genoemde militaire hospitaal, de statie Oostende-kaaien voor zooverre de omgeving daar is afgezet, en den Zeedijk in de richting van Mariakerke slechts zoover, als tot waar ene groote Duitse vlag het verboden terrein aanduidt.

Nu mogen wij voorzeker den ladder optrekken! Grooter leugens lazen wij immers nooit – en gazetschrijvers zijn nochtans van geen klein gerucht verveerd!

\* \* \*

Tegen den avond werden elf Duitse soldaten naar het *Hotel des Thermes* overgebracht: in de loopgrachten voor Nieupoort waren zij de oogen uitgebrand geworden door de gassen voortkomende van het Fransche geschut.

\* \* \*

Van heden af is op de Vuurtorenwijk, de gemeenteschool voor jongens heropend, in de hierna vermelde gebouwen: 2 klassen in de danszaal van den heer A. MARIEN, Liefkemoresstraat; eene klas in het huis van vrouw Mathilde BEUSELINCK, vrouw FEYNAUT, Avisostraat, en eene klas in eene danszaal der Stokersstraat, gehouden door Julien VAN HINSBERG.

\* \* \*

De Oostendenaars, in de statie werkzaam, werden heden afgedankt daar er geen werk voor hen meer was.

Woensdag 17e Maart. -

#### HONDERD VIERENVIJFTIGSTE DAG DER BEZETTING

Heden morgen om 8 ure, werd in de kerk van O.L.V. (Hazegras) eene mis gelezen tot ziellafenis van Magdalena MOLLET, op zondag 7n dezer, op de Leopoldlaan door eene bom gedood.

\* \* \*

In den loop der maand januari was de duitsche overheid te weet gekomen dat 5 duitsche soldaten; van de eerste dagen dat zij te Oostende waren, nooit meer naar het front waren opgetrokken: zij waren er niet alleen in gelukt gedurende zooveel weken aan de oogen hunner oversten te ontsnappen, maar hadden bovendien, van hunne uniformen misbruik gemaakt om overal binnen te dringen... en te stelen. Hun buit trachten zij dan te verkoopen aan den eenen of den anderen. Rond half januari wist de duitsche overheid de schuilplaats te ontdekken: Mijnheer was reeds meer dan 2 maanden en half in villegiatuur bij den politieagent Fans SYS, Aartshertoginstr. 45. Daar werd de rekel, op eenen vroegen morgen, door eene patroelje geknipt <sup>(1)</sup>. Weldra werden 2 zijner kameraden ook vastgezet; niettegenstaande de neerstigste opzoekingen bleven de twee andere verdoken. Het onderzoek dezer zaak duurde ongeveer twee maanden; slechts heden werd zij opgeroepen voor den Krijgsraad zetelend in de Kommandantur der Ooststraat.

De Krijgsraad bestond uit 7 officieren en werd stipt om 9 ure geopend – slechts om 11 u 10 werd de eerste getuige binnengelaten, zoo lang hadden de formaliteiten geduurd voor de aanstelling des Raads en de ondervraging der 3 duitsche soldaten.

Het eerste feit dat werd opgeroepen was dit ten laste der echtgenoten SYS voornoemd, beticht gedurende ruim 2 maanden en half huisvesting verleend te hebben aan een duitsche soldaat, die zijn dienst niet deed naar behooren. Niettegenstaande de agent SYS staande hield dat hij niet kon weten welke dienst de duitsche soldaat uitoefende, werd hij veroordeeld tot 3 maanden gevangenisstraf; zijne vrouw werd vrijgesproken.

Zekere VANDENBERGHE, wonende op den Meiboom; kreeg 6 maanden gevang om een duitsche weglooper een burgerskostuum bezorgd te hebben.

Een derde feit was ten laste eener moeder, wier min dan 17 jarige dochter schuldige betrekkingen had onderhouden met den kapitein der duitsche wegloopers. De heer politiekommissaris DEWITTE getuigde dat er niets op de vrouw te zeggen viel, dat zij herhaalde malen gepoogd had haar meisje tot het goede terug te brengen, doch vruchteloos! Het meisje werd vrijgesproken en de moeder kreeg 6 maanden gevang.

Daarna werd het volgende feit opgeroepen: Mevr. Weduwe SOETENS, van Middelkerke, had 5 pianos besteld, die per trein naar Oostende moesten gevoerd worden. Zij had M. Charles FEYS, brouwer, belast met het vervoeren der pianos – doch wat niet aankwam maren de pianos. De duitsche overheid vernam weldra dat de 5 pianos gestolen waren geworden en verkocht aan verscheidene personen onzer stad, nl. 2 aan A.D., 1 aan M.V., 1 aan A.B. en een aan C.D. De dieven werden niet geknipt, doch de duitsche soldaat, die de wacht had, toen de diefstal voorviel, stond terecht.

---

<sup>(1)</sup> De politieagent SYS en zijne vrouw, aangehouden, bleven 4 dagen in 't gevang opgesloten.

A.D. en zijne vrouw, beticht twee pianos gekocht te hebben, werden veroordeeld elk tot 14 dagen gevang: dank zij het aandringen van den man, die verklaarde zelve de straf zijner vrouw te willen uitdoen, en dank zij ook de tusschenkomst van duitsche officieren, voor dewelke de echtgenoten A.D. eten bereidden, moet Mevr. D.F. niet in 't gevang, doch de straf van haren man is op eene maand gebracht.

Mevr. A.V., die van M.A.D. een piano gekregen had, werd vrijgesproken.

MM. M.V. en C.D. kregen elk 14 dagen gevang, M.A.B. eene maand gevang en eene zware geldboete.

Welke straf de duitsche wegloopers opliepen weten wij niet.

\* \* \*

De zoon van M. Frans VERBIEST, handelaar in suikergoed, wonende Kaaistraat, ging deze morgen uit met zijne twee honden. Op zeker oogenblik rukte een der honden zich van den ketting los. Veldgendarmen hielden den jongen VERBIEST aan, die 3 mark boet moest betalen: anders moest hij 14 dagen op water en brood zitten.

\* \* \*

Daar wij hierboven van de Kommandantur der Ooststraat gewaagden zal het niet ongelegen vallen hier neer te schrijven dat er, in de betalende Jongensschool, tot duitsche Kommandantur dienend, 6 bureelen ingericht zijn, nl. op den gelijkvloers: het bureel van den officier DIEBEL, gelast met alles wat den gasdienst betreft; in het tweede worden onder het bestuur van den officier HELBECK paspoorten afgeleverd; in het derde zetelt de *Gerichtsoffizier* GLASSMER; in het vierde troont BITTINGER, de plaatsbevelhebber. Op het eerste verdiep zijn twee bureelen: het eerste, bestuurder, de officier MEYER, dient voor de veldpost; het tweede is het bureel van den officier KLÜCKENBERG, die voor zending heeft aan de officieren huisvesting en vergaderingszalen te bezorgen. 't Was KLÜCKENBERG die het oppertoezicht had over de schikkingen aan het lokaal der Société Littéraire te brengen; hij is het ook die thans bezig is met in het Hôtel St Denis, Kapellestraat, een koffijhuis voor soldaten en eene bijzondere vergaderzaal voor officieren in te richten.

Heden werd in het huis der Weduwe HILLEKAMP-DEPAUW, hoek Christina- en Wittenonnenstraat, een nieuw duitsch koffijhuis geopend.

\* \* \*

Wij hebben heden een zelfmoord aan te boeken: de genaamde Emerence ELIAS, geboren te Lombartzyde den 27 Juli 1879, echtgenoot van Raymond VERLINDE, metser te Middelkerke, en moeder van 4 minderjarige kinderen, benam zich heden het leven met in de wijk der Leffinghestraat in eenen put te springen. Toen over een drietal maanden een gedeelte der mannelijke bewoners van Middelkerke naar Brussel gedreven werden, bevond haar echtgenoot zich onder het getal. Later moest de vrouw op hare beurt met hare kinderkens Middelkerke verlaten. Hare geldmiddelen geraakten stilaan uitgeput en alhoewel liefdadige menschen haar ter hulp kwamen, zag zij nochtans met rasse schreden de armoede naderen; zij werd wanhopig, meer en meer afgetrokken en... men weet het overige.

Men moest verscheidene uren dreggen vooraleer men het lijk vond, dat naar het doodenhuis werd overgebracht. Wat de kinderkens betreft, liefdadige menschen zorgen ervoor.

Vandaag spoelden twee lijken aan van het fransch scheepken B.144, alhier op 3n dezer voor het Westerstaketsel gezonken. Ze werden op ons kerkhof begraven.

Donderdag 18<sup>e</sup> Maart. –

#### HONDERD VIJFENVIJFTIGSTE DAG DER BEZETTING

Gister avond, rond 8 ure, vloog een Zeppelin over de stad en verdween in de richting der zee. Rond 10 1/2 ure, rond 12 1/4 ure en rond 2 ure werd, eveneens, het gerucht van den motor eens Zeppelin's gehoord. Zijn er nu twee of meer van die knapen over onze stad gekomen, of is het iedermaal denzelfden die ons met een bezoek vereerde, dit valt moeilijk om zeggen!

Op de markt deze morgen, slechts 2 boterboerinnen en 4 boerinnen met eieren – ze werden letterlijk uitgevochten! De boter ging tot 4.80 fr.! Eene der boerinnen, die hare eieren niet wilde verkoopen tegen bons aan duitsche soldaten moest mede naar het policiebureel.

Wij hoorden de boerinnen verklaren dat, zoo het stelsel der betaling met bons bleef voortduren, geene enkele boerin meer naar de markt zou komen. Zulks zal voor gevolg niet hebben dat er geen boter meer te krijgen zal zijn, want van nu af reeds dragen de boerinnen rechtstreeks hunne boter en hunne eieren naar de winkels.

Wij loopen toch erg gevaar eensdaags geene boter meer te kunnen krijgen, noch op de markt, noch in de winkels: de duitschers, immers, loopen de winkels af achter boter voor hunne officieren; de winkeliers, die duizendmaal liever met klinkende munt betalende Oostendenaars, dan de met bons voor den dag komende duitschers, bestellen, zeggen dat zij slechts "margarineboter" hebben en d'officieren lusten niet geerne margarine! Komen de boterboerinnen naar de markt nier meer, de duitschers zijn bekwaam hunne paspoorten af te nemen, en dan ja, dan mogen de liefhebbers van boter op hunnen buik trommelen!

De eieren gingen 12 ctm. het stuk. Nog al veel groensels op de markt; prijzen gelijk Maandag.

\* \* \*

In den afgeloopen nacht werd de knielbank, die voor het vagevuur staat, aan de oude Sint-Pieterstoren, met offerblok en al... gestolen. De buit zal niet zeer groot geweest zijn, want gezegde offerblok, daar gesteld voor het werk van den *Berg van Bermhertigheid*, bracht sedert verscheidene jaren niet veel meer op.

\* \* \*

Rond 10 ure van den morgen ontstond een begin van brand aan boord van het schoolschip *Ville de Bruges* liggend in den tweeden bassijn en tot over een paar dagen nog vol met duitschers. De pompiers waren op korten tijd ter plaats en rap de vlammen meester.

De brand ontstond in het achterraum van het schip. Enkele uren voor de bezetting door de duitschers had een bediende van het schoolschip daar het nickele tafelerief<sup>(1)</sup> en het keukengerief geborgen onder eene laag vuil of versleten linnengoed der schooljongens.

---

<sup>(1)</sup> Dit gerief: vork, lepel, telloor, drinkglas enz. kost 12 fr. per schooljongen. Er is gerief voor 120 jongens – dus eene weerde van 1.440 fr.



Zijn de Duitsers daar nu achter gekomen of zijn deugneten op de hoogte van dit wegbergen gebracht, dit weten wij niet. Althans, in dit hol, waar nooit geen vuur wordt gemaakt is het in brand geschoten en toen de pompiers toekwamen was al het keuken en nickelgerief weg.

\* \* \*

Heden namiddag werd, onder voorzitterschap van den heer VERDEYEN, dd. schepen, eene vergadering gehouden der personen bij dewelke de Duitsers wijn hebben opgeëischt. M. VERDEYEN liet kennen dat de Duitse overheid, niettegenstaande het aandringen van het Gemeentebestuur, niet wil terugkomen op hare beslissing niet meer te betalen dan 2 frank per flesch wijn, 3 frank per flesch likeuren, 5 frank per flesch champagne. Als reden doet zij gelden dat de wijn, door zekere hotels geleverd, van heel slechte hoedanigheid is, en dat daarom eenen middelmatigen prijs is ingesteld geworden. Wat doen? vraagt M. VERDEYEN zich af: de vastgestelde prijs aannemen of wel wachten en later een proces aan doen? De overgrootste meerderheid der aanwezigen is van gedacht de vastgestelde prijzen aan te nemen; enkele weigeren en zullen liever later het gerecht uitspraak laten doen.

\* \* \*

Van heden af bekomen zekere manspersonen van Leffinghe wederom toelating om naar Oostende te komen. Dientengevolge vernamen wij dat het voeder voor de beesten uitnemende schaarsch begint te worden, bijzoover dat de landbouwer Henri 't JONCK, wonende op de hofstede "Het Fleriskot", deze morgen al zijne beesten naar de dorpsplaats van Leffinghe leidde en ze daar aan de Duitse officieren overliet, bij gebrek aan eten voor zijn vee! Waar moet dat naartoe en waar zal Oostende, binnen kort, nog vleesch kunnen bekomen, indien de bezetting nog lang duurt?

De krijgsgevangenen van het Fransch scheepken B.144 werden vandaag naar Brugge gedaan. Alleen de kapitein, die nog in een hospitaal verpleegd wordt, is hier gebleven.

Vrijdag 19<sup>e</sup> Maart. –

#### HONDERD ZESENVIJFTIGSTE DAG DER BEZETTING

Heden overleed alhier, in 't hospitaal, de genaamde Oscar MAES, geboren te Leffinghe den 1 Februari 1902, van Eduard en Juliana MOSTREY, te Leffinghe door een houwitser getroffen.

Volgende plakbrief werd heden uitgeveerdigd:

Bevoorrading in Brood

Vernieuwing der Kaarten

Het Collegie:

Gezien de verordening betrekkelijk den verkoop van brood, vastgesteld door den Gemeenteraad in zitting van 8 December 1914.

Besluit:

1. – Het publiek wordt uitgenoodigd de broodkaarten te doen vernieuwen op de dagen van 22, 23 en 24 Maart, van 9 uur 's morgens tot middag, en van 2 tot 5 uur namiddag, (Duitsch uur) in de verschillende politieburelen, en voor de middensectie in de militiezaal van het stadhuis (Kerkstraat)
2. – De persoon, die zijne nieuwe kaart gaat afdalen, moet voorzien zijn van zijn trouwboekje of van een officieel stuk van eenzelvigheid.
3. – De eigenaar der broodkaart moet aan den afgevaardigde, gelast met derzelver vernieuwing, den naam van den bakker opgeven bij wien hij brood gaat halen.
4. – Niemand zal van bakker mogen veranderen zonder er minstens 48 uren op voorhand kennis van gegeven te hebben op het politiebureau van het Hazegras.

Gedaan in zitting van 16 Maart 1915.

Door het College:  
De Sekretaris  
Fr. THONÉ

De Burgemeester  
A. LIEBAERT

Genehmigt:  
Kaiserl. Deutsche Kommandantur  
(get) BITTINGER

\* \* \*

Voor de tweede maal braken de Duitschers dezer dagen in bij M. Franz MARANT, juwelier, Vlaanderenstraat. M. MARANT en zijne familie hebben voor de aankomst der Duitschers te Oostende onze stad verlaten, verscheidene koffertjes met juweelen alsmede een groot getal kostelijke voorwerpen wegbergende achter eenen in der haast gemetsten muur. Verscheidene maanden was het huis onaangeroerd gebleven, toen in den loop der maand Januari, het voor den eersten maal werd opengebroken. Aan den persoon met het toezicht van het huis belast, bekende VON DER HEYDE, de Duitse officier, die de bons voor opeischingen van wijn teekent, alsdat "gebuurs" aan de Duitse overheid hadden laten weten dat er daar wijn was verborgen. De Duitschers haalden te dezer gelegenheid 650 flesschen wijn en 5.000 kilos kolen bij. Zij vonden ook den nieuw gemetsten muur en braken hem open, doch zij namen niets van de weerden mede, de persoon aan denwelken M. MARANT het toezicht over zijn huis had toevertrouwd, de heer policiecommissaris verwittigd hebbende.

Dezer dagen nu, kwamen de moffen terug – doch ditmaal ook bleven de weerden onaangeroerd, dank zij het krachtadig optreden van den persoon in kwestie. In 't begin van toekomende week zal de juweelenwinkel heropend worden, ten einde eene derde poging tot plundering te verijdelen.

\* \* \*

Kort na den noen drongen Duitse soldaten binnen in de kelderingen van den *Helder*, Van Iseghemlaan en begonnen de aldaar liggende wijn te rooven. Men verwittigde in allerhaast M. COURTADE, eigenaar van den *Helder*, die aan 't noenmalen was bij M. Arthur GILISSEN, Leopoldlaan. M. COURTADE, enkel Fransch kennende, vroeg M. Fernand DECLERCK, medeëigenaar van het *Majestic*, hem te willen vergezellen, 't gene geschiedde. Aan den *Helder* gekomen, greep eene hevige woordenwisseling plaats tusschen de Duitse soldaten en beide heeren, die, ten slotte, naar de Kommandantur werden geleid.

\* \* \*

Heden morgen werd, in de St Josephskerk eene mis gelezen tot zielelafenis van M. Jules SIDDERS, kapitein bevelh. bij 't 3<sup>e</sup> linieregiment, (ridder der Leopoldsorde, ridder der Orde der kroon, vereerd met de Herinneringsmedalie van Leopold II), van wiens overlijden wij hooger gewaagden.

Te dezer gelegenheid mocht de weduwe van den moedigen krijger die zijn bloed op het slagveld stortte, een bezoek brengen aan hare villa der Velodroomstraat. zij vond deze totaal geplunderd!

Dezelfde...grap (?) viel te beurt aan den eigenaar der *Villa Juanita*, 15 Koninklijkestraat. Daar ook is de rooversbende voorbijgetrokken!

Zaterdag 20<sup>e</sup> Maart.-

HONDERD ZEVENENVIJFTIGSTE DAG DER BEZETTING

Deze morgen kwart na 9 ure verliet een trein, bomvol met soldaten, onze statie. 12 gevangenen, waaronder de 3 Duitschers en de politieagent SYS, die verleden Woensdag voor den Krijgsraad verschenen, deden de reis mede: het schijnt dat men ze naar Duitschland stuurt!

\* \* \*

De Duitschers hebben wederom wat nieuws uitgevonden... tegen den Englander.

Het uiteinde van de verschillende rampen naar den Zeedijk leidend, hebben ze thans afgezet met badkabiënen de eene dicht tegen de andere geplaatst, op dat niemand door zou kunnen! Spotvogels zeggen dat de Duitschers dien maatregel namen omdat ze bevreesd zijn voor eenen inval der zwarten die van Nieupoort naar hier al zwemmen zouden afkomen!!!

Van heden af staan op verschillende plaatsen o.m. aan de wacht op de Groote Markt, aan de 17 en 30 Koninklijkestraat, enz. schildwachthuisjes met de Duitse kleuren beschilderd: van ver heeft dit veel weg van een arlekijnskleed!

\* \* \*

Een honderdtal onzer stadgenoten door de Duitschers gebezigd aan werken op het strand, werden heden afgedankt.

Een hunner vertelde ons dat de Duitschers het strand met stekdraad hebben doen afzetten.

De omtrek der twee kanonnen, door de Duitschers opgesteld, tusschen de groote ingangpoort van den Hippodroom Wellington en den ingang der gaanderij van het *Royal Palace Hotel*, is eveneens met stek of pindraad afgezet geworden.

\* \* \*

De kommandantur heeft bevel gegeven aan de stad de lijst op te maken der personen in Oostende verblijvende en in de provincie West-Vlaanderen niet gehuisvest. Het Onderstandskomitee is ook aangezocht geworden de lijst op te maken der personen vreemd aan de provincie West-Vlaanderen, en door dit Komitee ondersteund.

\* \* \*

Heden werd, het eerste huwelijk ingezegend, gesloten sedert de bezetting onzer stad door de Duitschers, nl. dit van Victor CHAFFART, kaailosser, met Euphrasia SCHMITT, werkvrouw. De echtgenoot is 28 jaar oud, de jonge echtgenote, 19 jaar.

\* \* \*

Heden avond, van af 6 ure, begon de beiaard het uur, half uur en kwart uurs te wekkeren. Om 7 ure, uur van politie, hield het spel op. Van morgen af zal de beiaard wekkeren van 7 ure 's morgens tot 7 ure 's avonds.

Omstreeks 6 ure is het "regiment der Petites Soeurs en van 't sch... schooltje", anders gezegd het 208<sup>e</sup> regiment met muziek aan 't hoofd, langs den Nieupoortschensteenweg naar het front vertrokken.

\* \* \*

M. COURTADE gister aangehouden werd heden noen losgelaten.

Gevolg gevende aan de vraag der werklooze handelsbedienden, nam het stadsbestuur heden er 10 aan om ten stadhuize te helpen aan het noodig schrijfwerk voor de kasbons en de opeisningen.

Zondag 21e Maart

#### HONDERD ACHTENVIJFTIGSTE DAG DER BEZETTING

Onze stadgenoten mieken dezen namiddag van het buitengewoon weder gebruik om naar het kerkhof te trekken, teneinde een bezoek te brengen aan de graven der gesneuvelde Belgische, Franse en duitsche soldaten. Op zekere oogenblikken geleek het eene ware processie! De duitschers, daarentegen, bleven in stad, ofwel luisteren naar het gewoon namiddag concert, ofwel groote duitsche potten bier drinken in de koffijhuizen waar duitsch bier te bekomen is, nl. in het *Deutsche Marine und Soldaten Heim* (tehuis voor duitsche mariniers en soldaten), deze morgen in het van ouds gekend koffijhuis *Hotel St Denis*, Kapellestraat, geopend, ofwel ook nog hier en daar zichtkaarten koopen en wel nl. in een huis der Kapellestraat waar sedert dezen morgen, zichtkaarten van Oostende, met de duitsche vlag er op en het opschrift "Souvenir d'Ostende" te koop zijn! Hier en daar, duitsche "Sauerkrautfresser" arm en arm met Oostendsche vrouwen. Bittere spotternij!

---

### IN MEMORIAM GERMAIN BILLIET (1910-2002)

Germain Billiet overleed op 18 mei 2002 in de gezegende leeftijd van 91 jaar.

Jarenlang was hij een trouw lid en later "effectief" lid van onze Heemkring.

Germain was een merkwaardig man. In zijn collegetijd was hij altijd de eerste van zijn klas en hij behaalde in de retorica de gouden medaille zonder veel moeite. Op de universiteit werd hij doctor in de klassieke filologie en licentiaat in de Germaanse en Romaanse filologie. Hij bekwam ook enkele studiebeurzen in binnen- en buitenland. Normaal had hij een schitterende carrière kunnen uitbouwen maar hij was te bescheiden en hij werd leraar aan het Koninklijk Atheneum te Oostende.

Persoonlijk heb ik hem leren kennen als auteur van verschillende artikels in ons tijdschrift. HET artikel is ongetwijfeld het levensverhaal van August STRACKÉ verschenen in de *De Plate* tussen 1982 en 1988 met een bijvoegsel in augustus 1993. Welke bronnen hij allemaal geraadpleegd heeft om deze artikelenreeks te kunnen schrijven valt niet te tellen. Hij is zelfs naar Duitsland gereisd om bepaalde zaken na te trekken.

Maar hij heeft later ook verschillende artikels geschreven over de geschiedenis van Mariakerke en Oostende. Hij bracht die artikels altijd persoonlijk bij mij thuis want hij wilde zeker zijn wanneer en hoe ze zouden verschijnen. Ik noemde hem oneerbiedig Mr. Stracké. Ik dacht eerst dat hij zou kwaad zijn maar.....hij was fier op de bijnaam die ik hem gaf.

Germain Billiet was ook de auteur van het boekje "O.L.Vrouw ter Duinen" (2 drukken), van een bijdrage in *Ostendiana IV* over het Oostends dialect in 1885, in *Ostendiana V* over de H. Hart kerk te Oostende en van verschillende artikels in de *Kinkhoren*, het informatieblad van het O.L.Vrouwe College. En waarschijnlijk vergeet ik nog een paar publicaties.

Een bescheiden maar buitengewoon intelligent man is van ons heen gegaan.

Jean Pierre Falise



**WEDSTRIJD ONTWERP UITNODIGINGSKAART  
"PRIJS CULTURELE RAAD OOSTENDE"**

**REGLEMENT**

Art. 1 De Culturele Raad Oostende organiseert een open wedstrijd voor het ontwerpen van een uitnodigingskaart "Prijs Culturele Raad Oostende".

Art. 2 Elke Oostendenaar kan één, twee of drie ontwerpen inzenden.

Art. 3 Vereisten :

- formaat van de kaart: 10,5 x 21 cm
- zwart of grijs tinten op later te bepalen kleur achtergrond (voorstellen hieromtrent kunnen door de ontwerper worden gedaan)
- tekst: Prijs Culturele Raad Oostende. Het logo van de Prijs Culturele Raad Oostende (beeldje van August Michiels) dient als blikvanger.

Art. 4 Alle inzendingen moeten door de ontwerper persoonlijk gemaakt zijn en mogen nog niet eerder openbaar gebruikt zijn.

Art. 5 De werken dienen toe te komen op het secretariaat van de Culturele Raad Oostende, Leffingestraat 85, vanaf heden tot en met 31 oktober '02.

Op het ingediende ontwerp mag geen naam worden vermeld, enkel een code.

De naam en het adres van de ontwerper worden door hemzelf in een gesloten envelop gestopt ; op de envelop wordt dezelfde code aangebracht.

Art. 6 De jurering gebeurt door vertegenwoordigers van de Culturele Raad Oostende.

De jury heeft de mogelijkheid om uit de ingediende werken geen selectie te maken. Tegen de beslissing van de jury is geen verhaal mogelijk.

Art. 7 De winnende ontwerper bekommt een geldsom als prijs, ten bedrage van 250 euro.

Art. 8 De niet-gekozen ontwerpen kunnen tot eind 2002 terug afgehaald worden op het secretariaat van de Culturele Raad Oostende.

Het gekozen ontwerp moet worden afgestaan en kan onbeperkt worden gebruikt als uitnodigingskaart voor de Prijs Culturele Raad Oostende (en eventuele andere promotie in verband met de prijs), zonder verdere vergoeding.

Art. 9 Alle niet in het reglement opgenomen aangelegenheden zullen worden beslecht door de inrichters van de wedstrijd.

Art. 10 Door deel te nemen aan de wedstrijd erkennen de deelnemers hun akkoord met dit reglement.

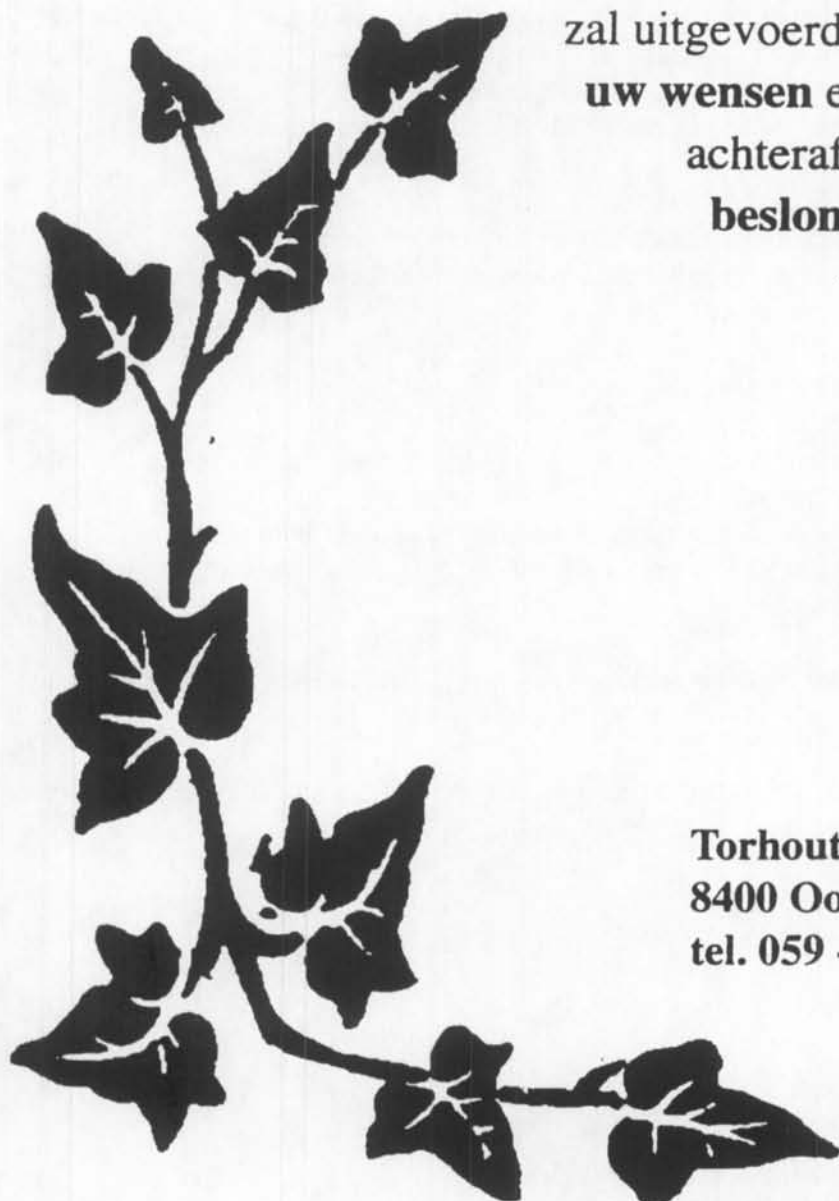
Bijkomende informatie :

Culturele Raad Oostende  
Leffingestraat 85 - 8400 Oostende  
tel. / fax 059/50.99.72.  
e-mail : [cultureleraad.oostende@pandora.be](mailto:cultureleraad.oostende@pandora.be)

UITVAARTVERZORGING - FUNERARIUM

# Jan Nuytten

Het **uitvaartkontra**kt  
is de absolute **zekerheid**  
dat uw begrafenis of crematie  
zal uitgevoerd worden volgens  
**uw wensen** en dat uw familie  
achteraf **geen financiële**  
**beslommeringen** heeft



Torhoutsesteenweg 88 (h)  
8400 Oostende (Petit Paris)  
tel. 059 - 80 15 53